

CHÍNH SÁCH STI CỦA VIỆT NAM

TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP QUỐC TẾ

Được nhìn nhận là một nhà khoa học trẻ giàu uy tín đặt mỗi quan tâm sâu sắc tới nền khoa học và công nghệ của nước nhà, qua hơn 15 năm làm việc trong lĩnh vực đào tạo, giảng dạy, quản lý và nghiên cứu về chính sách, về quản lý khoa học và công nghệ, tác giả Đào Thanh Trường đã nghiên cứu và xuất bản thành công cuốn sách “Perspectives on Vietnam’s Science, Technology and Innovation Policies” (tạm dịch: “Quan điểm về chính sách khoa học, công nghệ và đổi mới của Việt Nam”) là tiêu đề của cuốn sách được Springer - một trong những nhà xuất bản uy tín hàng đầu thế giới - lựa chọn xuất bản và công bố dưới dạng bản in trong tháng 1/2020. Nội dung trong cuốn sách chính là kết tinh của những trăn trở và khát vọng về một hệ thống STI Việt Nam đã, đang và sẽ chuyển mình để hội nhập quốc tế.

Cuốn sách trình bày đan xen những thay đổi của chính sách khoa học, công nghệ và đổi mới của Việt Nam với các sự kiện và xu hướng phát triển của thế giới đương đại. Sự tương tác giữa hai yếu tố này được thể hiện xuyên suốt trong toàn bộ ấn phẩm. Để có thể đưa ra một bức tranh tổng quát về hệ thống STI Việt Nam một cách rõ nét đến vậy, tác giả Đào Thanh Trường đã thiết lập hệ dữ liệu phong phú dựa trên các phương pháp nghiên cứu hiện đại (khảo sát bằng bảng hỏi,

phỏng vấn sâu, phương pháp chuyên gia, phương pháp hội nghị, hội đồng,...) đảm bảo một quy trình khoa học khách quan và tin cậy. Các phương pháp này được sử dụng linh hoạt trong suốt quá trình nghiên cứu để có được những luận cứ minh triết và chặt chẽ.

Với tư duy hệ thống và lối hành văn khúc chiết, cùng nhãn quan khoa học sâu sắc, cuốn sách mang đến cho độc giả, đặc biệt là những người nghiên cứu chuyên nghiệp, một bức tranh tổng quan song không kém phần đậm nét về hệ thống STI Việt Nam và các quan điểm chính sách liên quan. Đề từ đây, tác giả đưa ra những vấn đề đáng suy ngẫm về con đường phát triển một hệ thống STI hoàn chỉnh, thích ứng và hội nhập của Việt Nam trước bối cảnh khu vực và quốc tế hiện nay.

Cuốn sách được kết cấu thành 06 chương với những nội dung căn bản như: Chương 1 cung cấp cơ sở lý luận về STI từ nhiều tiếp cận và quan điểm của các nhà nghiên cứu. Trong đó, tác giả đã nhấn mạnh hoạt động nghiên cứu STI luôn là trọng tâm của quản lý khoa học và công nghệ (KH&CN) tại các quốc gia trên toàn thế giới, trong đó có Việt Nam; Chương 2 là những bài học rút ra từ một số quốc gia tiêu biểu như Thụy Điển, Cộng hòa Liên bang Đức, Hàn Quốc và Singapore về phát triển hệ thống STI, từ đó phân tích các yếu tố chính đóng góp

vào sự phát triển mang tầm vĩ mô này. Từ những phân tích so sánh với các quốc gia, tác giả nêu ra các vấn đề cốt yếu đối với phát triển hệ thống STI và quá trình hoạch định chính sách STI tại Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế; Chương 3 phác thảo một bức tranh tổng thể về hiện trạng của hệ thống STI tại Việt Nam và xem xét những thách thức trong hoạt

động STI dựa trên các khía cạnh khác nhau về cấu trúc tổ chức, nguồn nhân lực và nguồn tài chính của Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Sau những nỗ lực tích lũy và phát triển không ngừng, KH&CN Việt Nam vẫn còn phải trải qua một chặng đường dài để trở thành động lực thực sự cho nền kinh tế; Chương 4 tập trung phân tích các chính sách STI tại Việt Nam bao gồm chính sách về thuế, chính sách thúc đẩy năng lực đổi mới công nghệ của doanh nghiệp, chính sách thúc đẩy nghiên cứu và sản xuất, chính sách phát triển thị trường công nghệ. Tác giả đã cho thấy rõ sự phát triển liên tục của các chính sách khoa học, công nghệ và đổi mới của Việt Nam từ năm 1979-2013 và sự phù hợp của hệ thống STI của Việt Nam với xu hướng hội nhập KH&CN quốc tế; Chương 5 - những giải pháp, khuyến nghị về các chính sách để đạt được khả năng tương thích với hệ thống STI thế giới, đảm bảo các điều kiện cần và đủ để hội nhập quốc tế; Chương 6 là chương cuối tập trung vào việc cung cấp một bản tóm tắt các nội dung chính đã được xây dựng trong năm chương trước của chuyên khảo. Thông qua phân tích cơ sở lý thuyết và thực tiễn, tác giả đã rút ra kết luận về đặc điểm của hệ thống STI tại Việt Nam, xác định các điểm yếu và đề xuất chính sách để tạo thuận lợi cho sự phát triển của STI Việt Nam trong bối cảnh biến đổi của các hệ thống STI trong khu vực và trên thế giới.

Thuộc về số ít những ấn phẩm quốc tế đầu tiên mang tính chất tổng quát về hệ thống khoa học, công nghệ và đổi mới ở Việt Nam, cuốn sách đưa người đọc tiệm cận với những thông tin lý thuyết và thực tiễn giá trị, có ý nghĩa thiết thực đối với công tác hoạch định chính sách và quản lý trong lĩnh vực này. Từ bình diện này, cuốn sách cũng đồng thời gợi mở ra nhiều thảo luận chuyên sâu về STI trong nước và quốc tế trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay. Cuốn sách là một tài liệu không thể thiếu đối với các nhà hoạch định chính sách STI, những nhà nghiên cứu về quản lý KH&CN và những độc giả quan tâm đến hoạt động KH&CN.

